

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
5.Bf.417/2012/11. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2013. május hó 17. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ÍTÉLETET:

A csalás bűntette és más bűncselekmény miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 12.B.390/2011/37. számú ítéletét a polgári jogi igény és a fizetendő illeték összege tekintetében az alábbiak szerint ***változtatja meg.***

A magánfél4nek 3.700.000 (hárommillió-hétszázezer) forintot, a magánfél1-nek 11.640.000 (tizenegymillió-hatszáznegyvenezer) forintot köteles a vádlott kártérítés címén megfizetni.

A megítélt kártérítés mellett fizetendő eljárási illeték összege a magánfél2-nél 24.000 (huszonnégyezer) forint, a magánfél3-nál 78.000 (hetvennyolcezer) forint, magánfél6-nál 900.000 (kilencszázezer) forint, a magánfél4-nél 222.000 (kettőszázhuszonkettőezer) forint, a magánfél1-nél 69.840 (hatvankilencezer-nyolcszáznegyven) forint és a magánfél5-nél 60.000 (hatvanezer) forint. Egyúttal mellőzi a vádlott 4.592.400 (négymillió-ötszázkilencvenkettőezer-négyszáz) forint eljárási illeték megfizetésére kötelezését.

A vádlottat valamennyi magánfél esetében az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 (tizenöt) napon belül kötelezi a polgári jogi igény megfizetésére.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 6.880 (hatezer-nyolcszáznyolcvan) forint bűnügyi költséget a vádlott viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A Fővárosi Törvényszék a 2012. október 4. napján kelt 12.B.390/2011/37. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett csalás bűntettében (Btk. 318.§ (1), (2) bekezdés c) pont és (7) bekezdés b) pont), 4 rb.

csalás büntetében, melyből 1 rb. folytatólagosan elkövetett (Btk. 318.§ (1), (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont), 3 rb. csalás büntetében, melyből 2 rb. folytatólagosan elkövetett (Btk. 318.§ (1), (2) bekezdés c) pont és (5) bekezdés b) pont), és magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276.§).

Ezért őt halmazati büntetésül 3 év börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Rendelkezett a járulékos kérdések tekintetében, így a magánfél², a magánfél³, magánfél⁶, a magánfél⁴, a magánfél¹, a magánfél⁵-nek fizetendő kártérítés összegéről, a kamatról, a fizetendő illetékről, a bűnügyi költségről.

A vádlottat az ellene 3 rb. csalás büntette (Btk. 318.§ (1), (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont) miatt emelt vád alól felmentette. Ez a rendelkezés elsőfokon jogerőre emelkedett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője enyhítés végett jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbvíteli Főáügyészség a BF.1197/2012/1. számú átiratában az elsőfokú bíróság ítéletének tanácsülésen történő helybenhagyását indítványozta azzal, hogy a bűnösségi körülmények helyesbítendők, mert a folytatólagos elkövetés nem egy esetben, hanem négy esetben súlyosít, illetőleg a súlyosító körülmények köréből mellőzendő a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti elkövetés, mert annak a bűncselekménynek a vádja alól, aminek az elkövetése a próbaidő alá esne (1. vádpont) a Fővárosi Törvényszék felmentette a vádlottat és ezzel összefüggésben mellőzni szükséges az ítélet 14. oldal 2 .bekezdésében írtakat is.

Egyúttal bejelentette, hogy az esetleg tartandó nyilvános ülésen nem vesz részt.

A vádlott a 2012. december 27-én kelt beadványában nyilvános ülés kitűzését kérte, majd a 2013. május 10. napján kelt beadványában fellebbezését részletesen megindokolta. Elsődlegesen felmentését, másodlagosan a büntetés lényeges enyhítését, végül a nyomozati és bírósági eljárás hibái miatt az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

Beadványához csatolta az általa csalás büntette miatt ismeretlen tettes ellen a 2013. május 8. napján a Somogy Megyei Rendőrfőkapitánysághoz benyújtott feljelentését és egy 2006. november 9.-i keltezésű „Nyilatkozat Hitel Elbírálásáról” szóló iratot.

A nyilvános ülésen a vádlott bemutatta a beadványához csatolt „Nyilatkozat Hitel Elbírálásáról” szóló irat eredetinek mondott példányát, valamint 2 db Átadás-átvétel-ről szóló iratot, mely szerint 2013. május 13-án tanú¹-nek és magánfél¹-nek, mint hitelezőknek 1.000.000-1.000.000 Ft-ot fizetett vissza.

A vádlott védője csatlakozott a vádlott beadványában előadottakhoz és annak indítványaihoz. Azt hangsúlyozta, hogy a vádlott mindvégig tagadta a csalási

szándékot, a sértettek megtévesztését. A vádlott krónikus betegségére és a sértettek közrehatására tekintettel a büntetés lényeges enyhítését kérte.

A vádlott nyilatkozott arról, hogy nyugdíjas, havi nyugdíja 30.500 Ft, vagyona nincs, családjával albérletben lakik. A rokonsága adta össze azt a pénzt, amit kifizetett. Állítása szerint a pénzek visszaadása folyamatos lesz, senkit nem csapott be, mindenkinek fedezetet biztosított.

Az ítélet tábla a vádlott és védője fellebbezése folytán a Be. 348§ (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét - kivéve a tényállás 1., 4. pontját és a 6. pont I. fordulatát - és az azt megelőző bírósági eljárást teljes terjedelmében felülbírált.

Felülbírálata során az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le.

A vádlott által előterjesztett bizonyítási indítványok elutasítása és annak indokolása a Be. 260.§ (1) bekezdés és 258.§ (3) bekezdésére figyelemmel helytálló, azzal az ítélet tábla is egyetértett.

Az elsőfokú bíróság a megfelelő körben, részletesen lefolytatott bizonyítási eljárás során a vád tárgyává tett bűncselekmények megállapítása szempontjából releváns bizonyítékokat feltárta, azokat egyenként és összességében értékelte, okszerűen, a logika szabályainak ellent nem mondóan mérlegelte. Nem tévedett akkor sem, amikor az általa megállapított tényekből további tényekre vont le következtetést.

A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság túlnyomórészt megalapozott, a Be. 351.§ (2) bekezdésében írt hibáktól, hiányosságoktól mentes tényállást állapított meg. A megállapított tényállás azonban kis részében kiegészítésre szorul.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a vádlott nyilvános ülésen tett nyilatkozata és az iratok tartalma alapján a Be. 352.§ (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel az alábbiak szerint egészíti ki és helyesbíti:

A vádlott nyugdíjas, havi nyugdíjának összege 30.500 Ft. A vádlottnak vagyona nincs, családjával albérletben lakik.

Az ítélet 3. oldal 1. bekezdését kiegészíti azzal, hogy a vádlott a büntetésből feltételes kedvezményrel 2011. május 8. napján szabadult.

A 4. oldal 1. bekezdésében átvett összes kölcsön összege összesen 12.640.000 Ft, így a 4. oldal 3. bekezdés utolsó sorában írt okozott kár összege is helyesen 12.640.000 Ft. Ezen bekezdést kiegészíti azzal, hogy az okozott kárból 2013. május 13-án 1.000.000 Ft megtérült.

Az 5. oldal 1. bekezdését kiegészíti azzal, hogy az okozott kárból a 2013. május 13.-i átadással 1.000.000 Ft megtérült.

A 6. oldal 4. bekezdését akként helyesbíti, hogy a csalással okozott kár összege 3.700.000 Ft.

Az így kiegészített és helyesbített tényállás megalapozott, következésképp ez a tényállás a Be. 352.§ (2) bekezdése értelmében irányadó volt a másodfokú eljárásban.

Az elsőfokú bíróság eleget tett indokolási kötelezettségének.

Számot adott arról, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok közül mely bizonyítékokat, mely körben és miért fogadott el, illetve mely bizonyítékokat, mely körben és miért nem tartotta valósnak.

Az elsőfokú bíróság ítélete 6. oldala utolsó bekezdésétől a 8. oldal 2. bekezdés végéig igen részletesen elemezte a vádlott nyomozás során tett vallomásait, valamint a tárgyaláson tett nyilatkozatait és tételesen kimutatta az azokban rejlő ellentmondásokat.

Az okirati bizonyítékok irathű bemutatása és részletes értékelése során megalapozottan vont következtetést arra, hogy a vádlott által a sértettekkel közölt valamennyi kölcsönnyújtási ok valótlan volt.

Az elsőfokú bíróság ezen következtetését nem kérdőjelezi meg a vádlott által az írásban megindokolt fellebbezéséhez csatolt és a nyilvános ülésen a vádlott által bemutatott, eredetinek mondott 2006. november 9.-i keltezésű a Bank Rt. fejléccel ellátott „nyilatkozat” sem. A nyilatkozat tartalma szerint a vádlott által benyújtott hitelkérelem 2006. október 9.-én pozitív elbírálást nyert és a mai naptól (2006. november 9.) számított max. 15 munkanapon belül a 235.000.000 Ft-ot a bank átutalja.

A nyilatkozat hitelességét azonban - azon felül, hogy csak a másodfokú eljárásban került bemutatásra - számos objektív tény cáfolja.

A Nagyatádi Városi Bíróság előtt folyamatban volt büntetőügyben a Bank írásban azt közölte a bírósággal, hogy a vádlott részéről hitelkérelem nem érkezett, így annak elbírálására sem került sor.

A 2007. július 8.-ai dátummal ellátott és a vádlott által felhasznált Bank Rt. átirata - 2.000.000 Ft önrész befizetésére szóló felhívás - tartalmilag ellentmond a fenti nyilatkozatnak.

Ugyanezen 6. tényállási pontban foglalt 2007. július 8.-i dátummal ellátott „nyilatkozat” tartalmában megegyezik a vádlott által becsatolt 2006. november 9.-eivel. A rendes banki ügymenet szerint az önrész befizetésére a hitelkérelem elbírálása előtt kell, hogy sor kerüljön.

A bankszámla kivonat nem igazolja a 235.000.000 Ft átutalását és ilyen tényre a vádlott sem hivatkozott.

Egyetlen sértett sem vallott arról, hogy a vádlott a fedezet igazolása céljából megmutatta volna a 2006. november 9.-ei nyilatkozatot, ellenkezőleg, a vádlott nekik a folyamatban levő hitelkérelem elbírálására hivatkozott.

A vádlotti állítás szerint a fenti nyilatkozatot tanú2 adta át a részére, a fellebbezés 9. oldalán pedig arra hivatkozott, hogy a banki papírokat tanú3-tól kapta meg.

A vádlott a meghallgatásai során egyetlen alkalommal sem hivatkozott arra, hogy a banki átiratokban fellelhető ellentmondások tisztázása érdekében személyesen, akár egyetlen alkalommal is, eljárta volna a banknál.

E körben pedig alappal nem hivatkozhat a magánfél1 bizonytalan, minden konkrétumot nélkülöző vallomására, mert a tanú által valóban említett banki információ a vádlott büntetőjogi felelősségét nem csökkenti.

Az elsőfokú eljárás során a vádlott azt adta elő, hogy az ügyintézésben résztvevő 5 személynek a tevékenységükért kb. 40-50 millió forintot juttatott. Az elsőfokú bíróság helyes számítással kimutatta - figyelembe véve az 1., 4. és 6. pontban szereplő összesen 20 millió forintot is -, hogy a vádlott még az általa eszközölt kifizetések megtörténte esetére sem tud 46-56 millió forinttal elszámolni. Ezzel szemben a vádlott az általa becsatolt, 2013. május 8.-ai keltezésű feljelentésben már 74 millió forint összeg átadását sorolja fel tételesen az 5 személy részére.

Így a másodfokú nyilvános ülés határnapja előtti időpontra időzített vádlotti feljelentés - az ítéletábra megítélése szerint - egyetlen célt szolgált a vádlott részéről, nevezetesen azt, hogy a sértettektől felvett pénzüsszegekkel el tudjon számolni, azt megpróbálja legalizálni.

Megjegyzendő továbbá az is, hogy az állítása szerint átadott 40-50 millió, illetve 74 millió forintról semmiféle írásos dokumentum nem készült, az 5 személy pontos adatait, elérhetőségét a vádlott nem adta meg. A kölcsönök felvételekor a vádlott által megjelölt más-más okok, így önrész, milliós pályázat, a Bank bécsi fiókjában hiteligenyítés, felújítási munkák, stb., valótlannak bizonyultak.

Az elsőfokú bíróság a bankszámlakivonatok elemzése kapcsán a bizonyítékokkal összhangban állapította meg azt is, hogy a vádlottnak nem állt rendelkezésére elegendő pénzüsszeg a felvett kölcsönök visszafizetésére fedezetként.

A vádlott fellebbezésében kifogásolta azt is, hogy az eljárás során a hatóságok nem vizsgálták meg, hogy a sértettek milyen forrásból jutottak ahhoz a pénzüsszegekhez, amelyeket részére kölcsönadtak.

A Be. 2.§ (3) bekezdése értelmében a bíróság - a vádhoz kötöttség elve alapján - csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz. Így a vádlott büntetőjogi felelősségének megítélése szempontjából közömbös, hogy a sértettek a kölcsön összegét milyen forrásból biztosították.

A vádlott fellebbezésének írásbeli indokolásában is elismerte, hogy magánfél2-től 4 millió forintot (2. tényállás), magánfél1-től - helyesen 12.640.000 Ft-ot (5. tényállás), tanú4-től 1,1 millió forintot (7. tényállás), tanú1-től pedig 4,5 millió forintot (9. tényállás) vett át.

Az elsőfokú bíróság a Nagyatádi Városi Bíróság előtt folyamatban volt 13.B.170/2008. számú ügy iratainak megvizsgálása után helytálló érveléssel fogadta el magánfél5 vallomását és állapította meg a kölcsön összegét 1 millió forintban (3. tényállás).

A 8. tényállási ponttal kapcsolatban az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg, hogy a vádlott magánfél3-nak 1.300.000 Ft kárt okozott, mely kár nem térült meg.

A 10. tényállási pontot illetően az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló okirati bizonyítékok - 2 db kölcsönszerződés - alapján helytállóan rögzítette, hogy a vádlott magánfél6-nak 52 millió forint kárt okozott. Ezért az ítélet indokolásának ide vonatkozó - az ítélet 11. oldal 1. bekezdését - a tényállásban megállapítottakkal összhangban az összepszerűség vonatkozásában 52 millió forintba kellett pontosítani.

Megjegyzendő, hogy e tényállási ponttal kapcsolatban az összepszerűséget illetően nemcsak a sértett, hanem a vádlott is különböző nyilatkozatokat tett. Amíg a magánfél6-tal történt szembesítésekor (nyomozati iratok 1085. oldal) 12 millió forint, a tárgyaláson (25. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyv 27. oldal) 8 millió + 2 millió, addig fellebbezése indokolásában márcsak 8 millió forint kölcsön átvételét ismerte el. Ugyanakkor, ha valóban csak ilyen összeg átvételére került sor, a vádlott miért írt alá egy kb. ötször nagyobb összeg átvételét tartalmazó szerződést.

A 11. tényállási ponttal kapcsolatban a vádlott 2 millió forintot ismert el. Ezzel szemben a elsőfokú bíróság - mérlegelési jogkörében - következetesnek ítélve és elfogadva a sértett vallomását 3.700.000 Ft-ban állapította meg a kölcsön összegét, míg az okozott kár összegét 5.500.000 Ft-ban határozta meg. Az ítélet tábla álláspontja szerint a kölcsön összegén felüli 1.800.000 Ft nem része a vádlott által elkövetett csalásnak, mert ezen összeget tanú5 azért fizette vissza önként tanú6-nak, hogy az ingatlanon fennálló tulajdonjogát biztosítsa. Ezért volt indokolt a tényállás módosítása is.

A fent kifejtettek alapján a vádlott fellebbezésében foglaltakat az ítélet tábla nem találta megalapozottnak. A vádlotti hivatkozások nem voltak alkalmasak a

mérlegeléssel megállapított tényállásban foglaltak megdöntésére, a felmentést célzó fellebbezések így eredményre nem vezettek.

Miként az ítélet tábla már hivatkozott a Be. 348.§-ának (2) bekezdésére a vádlott fellebbezésében a tanú7-tel, tanú8-cal és tanú9-cel kapcsolatban előadottakat érdemben nem vizsgálta, mivel a tényállás 1., 4. és 6. pont I. fordulata tekintetében a vádlott jogerős felmentésére került sor.

Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és valamennyi bűncselekményét törvényesen minősítette. A jogi indokolás pedig mindenben megfelel a hatályos bírói gyakorlatnak.

A büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen sorolta fel. A bűnösségi körülmények azonban pontosításra szorulnak.

Az ítélet tábla - egyetértve a főügyészi állásponttal - a folytatólagos elkövetést nem egy, hanem négy esetben értékelte súlyosítóként. Mellőzte ugyanakkor a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti elkövetést, mivel ez a súlyosító körülmény az 1. vádpont tekintetében lett volna megállapítható, e vádpont alól azonban a vádlott jogerősen felmentésre került. Ehhez kapcsolódóan mellőzte az indokolásból az ítélet 14. oldal 2. bekezdésében kifejtetteket.

A büntetőeljárás hatálya alatti elkövetés annyi pontosításra szorul, hogy a vádlott a 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9. 10., 11. alatti cselekményeit a 2. pont alatt feltüntetett, míg az 5. alatti cselekményét részben a 3. pont alatt feltüntetett elítéléshez kapcsolódó büntetőeljárás hatálya alatt követte el.

További enyhítőként értékelte az ítélet tábla a jelentős sértetti közrehatást, amit az elsőfokú bíróság az enyhítő szakasz alkalmazásánál vett figyelembe, és azt a körülményt, hogy a vádlott a tényállás 5. és 9. pontja szerinti sértetteknek részben kártérítést fizetett.

A kiszabott büntetést illetően az enyhítő szakasz alkalmazása indokolt volt, de a büntetőeljárás hatálya alatt sorozatcselekményt elkövető vádlottal szemben a büntetés tartama méltányos, inkább enyhe büntetés, így az ítélet tábla nem látott törvényes lehetőséget a büntetés további lényeges enyhítésére.

A járulékos kérdéseket illetően - bár határidő megállapítása nélkül - törvényesen kötelezte az elsőfokú bíróság a vádlottat a kártérítési igényvel fellépő magánfelek részére kártérítés és annak törvényes kamata megfizetésére. E körben az elsőfokú bíróság rendelkezését annyiban volt indokolt megváltoztatni, amennyiben sor került a tényállás megváltoztatására, így a tényállás 4. és 9. pontjánál a kártérítés összegénél figyelembe kellett venni a részben kártérítésként átadott 1-1 millió forintot, a tényállás 11. pontjánál pedig azt, hogy a csalással okozott kár összege

3.700.000 Ft-ban került megállapításra. A megítélt polgári jogi igény tekintetében 15 napban határozta meg a teljesítést.

Törvényes a vádlott kötelezése az Illetékhivatal javára történő illeték megfizetése tekintetében. Tévedett azonban az elsőfokú bíróság akkor, amikor a fizetendő illeték összegét összevontan, egy összegben állapította meg és téves az a hivatkozása is, hogy a csökkentett illeték nem alkalmazható, mert a vádlott vitatta a büntetőjogi felelősségét.

A vádlott ténybeli beismerő vallomást tett. Azösszezszerűséget magánfél2 és magánfél1 sértettek tekintetében nem vitatta. Az Itv. 58.§-ának (1) bekezdés c) pontja alkalmazható azon esetekben, ahol nem vitatta sem a ténybeli alapot, sem azösszezszerűséget, a büntetőjogi felelősség elismerése pedig nem feltétel (BH. 2001. 512.).

Az illeték megfizetésére kötelezésre sértettenként került sor és az illeték mértékét helyesen az Itv. 42.§-ának (1) bekezdés a) pontja alapján határozta meg.

Törvényes a vádlott kötelezése a bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372.§ (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, míg az ítélet egyéb - törvényes - rendelkezéseit a Be. 371.§ (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

A vádlott védelmét a másodfokú eljárásban kirendelt védő látta el. Az ennek folytán felmerült bűnügyi költség összegét a Be. 381.§ (1) bekezdése alapján állapította meg az ítéltábla és mivel a fellebbezések nem vezettek eredményre akként rendelkezett, hogy ennek megfizetésére a vádlott köteles.

Budapest, 2013. év május hó 17. napján

Máziné dr. Szepes i Erzsébet sk.

a tanács elnöke

Zólyominé dr. Törő Erzsébet sk.

előadó bíró

Dr. Halász Irén sk.

bíró

A Fővárosi Törvényszék 12.B.390/2011/37. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.417/2012/11. számú ítéletében írt változtatással 2013. év május hó 17. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2013. év május hó 17. napján

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.

a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül:
Czibere Éva
tisztviselő